

Kunst- og kulturformidling for barn og unge. Globalisering og identitet i det nye Norden.

Áslaug Dóra Eyjólfsdóttir, konsulent ved Afdeling for kultur, Undervisnings-, forsknings- og kulturministeriet.

Det har en stor betydning hvordan børn og unge oplever kunst, kultur og kulturarv. Og det er endnu mere vigtigt at vi tænker på en positiv oplevelse når det gælder kunst og kulturformidling i et mangfoldsperspektiv. Kulturaktørerne skal være særlig opmærksomme på den måde børn og unge bliver introduceret til kunst og kultur på. Den største forhindring for os er at det er ofte svært at komme i kontakt med indbyggere af anden etnisk baggrund en islansk.

I dag bliver det allerede gjort meget i Island for at få børn inddraget som kulturbrugere. Det sker både gennem initiativer der foregår i daginstitutioner eller i skolen, og ved at kulturaktører i højere grad holder sig til børn som målgruppe og formidler direkte til dem. I Reykjavik og vidt om landet har man igangsat forsøg med at introducere børn og eventuelt deres familier til kulturtilbud i deres lokalområde. Bibliotekerne spiller en vigtig rolle i dette arbejde og har forskellige opgaver, der kan forbedre situationen for børn af anden etnisk baggrund en islandsk, og fremme skolernes arbejde i førskolen- grundskolen og ungdomsuddannelsen.

De projekter, man har adgang til er også meget vigtige for at støtte forældrene i deres roller. Eksempler på projekter omfatter et project der kaldes de Flyvende tæpper, hvor børn fremlægger deres kultur for hinanden. Et andet project er kvinde-ringen som er et forum for at styrke netværket af kvinder med udenlandsk og islandsk oprindelse.

Der er langt færre af indbyggere af anden etnisk baggrund i Island end i andre nordiske lande. Derfor er vores erfaring mindre med alle de udfordringer som kan følge ved at forsøge at nå frem til børn og unge med forskellig kulturell baggrunde.

Antallet af elever med et fremmed modersmål er steget, men udgør stadig en meget lille procentdel af det landets samlede antal af elever, sammenlignet med det generelle mønster man har i Norden og Europa. Efteråret 2008 havde to tusinde elever et fremmed modersmål i de Islandske grundskoler, eller omkring 4,7% af alle elever. Polakker er den største gruppe af anden etnisk baggrund end den islanske i skolerne, og den største del bor uden for hovedstadsområdet.

Ifølge nyere undersøgelser så er den kunst og kulturelle scene meget fremgangsrig i Island og folk i Island er meget positive over for al kunst. Der er en stærk følelse af fællesskab omkring kunst. Børn og unge er generelt tilskyndet til at studere kunst, både som en del af læseplanen i grundskoler og på specielle kunstsoler.

Island har et omfattende net af efter skole kunstskeoler. De fleste af disse skoler er musikskoler, og de er i høj grad støttet af de lokale myndigheder. Det er bemærkelsesværdigt, at Island har en lang tradition med udenlandske musik lærere. Endnu i dag er der en stor del af musik lærerne i provincien af udenlandsk oprindelse. På det område har vi et mangefold av talenter som vi ellers mangler i andre kunstskeoler. Kun musiklærerne er betales af lokale offentlige midler, mens tilbud i andre kunstarter betales fuldt ud af private midler. Dette kan være en hindring for børn i familier med lav indkomst.

Kulturel uddannelse får udbredt støtte fra elever, forældre og samfundet. En højt respekteret tro på Island vedrørende uddannelse og undervisning er at det skal være tilgængelig til alle og lærere skal stræbe efter at opfylde behovene for ethvert barn, uanset deres baggrund.

Kontakt med familien er afgørende for at skabe kontakt med børnene; så mange projekter i både skoler og kulturelle institutioner er rettet mod familier med videre fokus på børnene.

Dette forår har vi for første gang en børne Kunstfestival i Reykjavík, og meningen er at inddrage især alle børn med forskellige baggrunde til at deltage i Festivalen ved at lære at nyde kunst og skabe kunst selv.

Både regeringen og de lokale samfund lægger stadigt mere vægt på kunst og kultur både i skolerne og i samfundet. Pointen er at nå frem til børn og unge og give dem mulighed for at deltage i kunst og kultur ved at se på det enkelte individ og komme dets forskellige baggrund og behov i møde.

Målet er m.a. at fremme gensidig social integration, forståelse og respekt igennem kunst og kulturformidling. Med kunst kan vi nedbrudt barrierer, bygge broer og åbne døre mellem os alle.